

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

Trygghetsarbete i Leksandsbygden – slutrapport

Redovisningen i slutrapporten utgår från den reviderade projektplanen för *Trygghetsskapande arbete i Leksandsbygden* (2007-01-04) som godkänts av BRÅ 2007-02-07 (dnr. B3.3-0447/2005) och följer *Bilaga 2. Mall för slutrapport av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande arbete*.

Kartläggning

Vilka brotts- eller otrygghetsproblem skulle förebyggas?

Projektidén var att genom det lokala brottsförebyggande rådet stödja *Trygghetsskapande arbete i Leksandsbygden* som har en lokal förankring och bygger på ett individuellt ansvarstagande hos Leksandsborna.

Projektets syfte har varit att engagera kommuninvånarna i ett trygghetsskapande arbete med tonvikt på ett situationellt brottsförebyggande arbete och förebyggande av olyckor enligt lagen om skydd mot olyckor.

Varifrån kom kunskapen om dessa problem?

Det lokala brottsförebyggande rådet har varit verksamt sedan 1999. Erfarenheterna visade att det var svårt att motivera människor till att genomdriva de mål för det brottsförebyggande arbetet som kommunfullmäktige antagit.

Rådet består av drygt 20 representanter för i huvudsak Leksands byaråd, pensionärsorganisationer, gymnasieungdomar, näringslivet, kyrkan, polisen och kommunala förvaltningar.

Målet för projektet var att söka arbetsformer som på ett bättre sätt skapar förutsättningar för enskilda och organisationer att engagera sig i det trygghetsskapande arbetet. Vi såg det också som viktigt att bredda verksamheten till fler områden eftersom det inte bara är brottslighet och kriminalitet som påverkar människors upplevelse av trygghet.

Åtgärder

Vilka åtgärder har genomförts och vilken målgrupp riktade de sig mot?

Målgruppen har varit att på olika sätt engagera hela kommunens invånare, oavsett ålder eller boende i byar eller tätorter.

- Utarbetande av en *trygghetsguide* (bil. 1) som distribuerades till samtliga hushåll, inkl. fritidsboende i Leksands kommun veckan efter midsommar år 2006.
- Kontakter med studieförbund för att starta upp trygghetsarbete i *studiecirkelform*.
- Uppstartande av *byavakt* för nattpatrullering med bil.
- Temamöten om *grannsamverkan* och hur man kan förebygga i första hand inbrott och bränder.
- *Samtal om trygghet* i skolor, byaråd och pensionärsorganisationer.
- *Trygghetsplan* och förslag till omformning av brottsförebyggande råd till *trygghetsskapande råd* (bil. 2).

På vilket sätt förväntades dessa åtgärder förebygga brotts- eller otrygghetsproblem?

Syftet med *trygghetsguiden* var i första hand att informera kommunens invånare om vad man själv kan göra för att förebygga att man drabbas av brott eller olyckor. Vi tror också att den haft stor betydelse för att öka medvetenheten om olika risker samt att den inneburit att man själv faktiskt agerat för att stärka sin trygghet. Det märks framför allt på deltagandet i brandskyddsutbildningarna som räddningstjänsten genomfört i kommunen.

Studiecirklar och *samtal om trygghet*: Vår tanke var att barn, ungdomar, äldre, föräldrar, boende i samma by eller bostadsområde, i samma skola eller samma organisation skulle kunna använda dessa mötesarenor utifrån att de befann sig i en likartad livssituation.

Byavakten startades upp för två år sedan som ett uppdrag från vårt första trygghetsseminarium. Syftet var att stärka den sociala kontrollen under sena kvällar och nätter.

Temamöten med information om bl.a. *grannsamverkan* skulle ge kommuninvånarna redskap i det trygghetsskapande arbetet.

Trygghetsplanen och omformningen av brottsförebyggande råd till *trygghetsskapande råd* kommer att ge en bättre plattform för det trygghetsskapande arbetet, dels genom att området breddas till att omfatta trygghet i vid mening och inte begränsas till risk att utsättas för brott och dels genom att rådet får en stödjande roll istället för en styrande.

Finns det planerade åtgärder som inte genomförts och i så fall varför?

Studiecirkelformen förmådde inte locka deltagare. Inte en enda cirkel kom igång. Vi tror att det kan bero på att människor inte är beredda att binda upp sig före ett antal träffar som cirkeln innebär. Kanske uppfattades innehållet för otydligt. Vår bedömning var dock att det var en styrka att innehållet skulle styras så lite som möjligt utan att deltagarna skulle påverka innehållet och formerna som är den grundläggande traditionen när det gäller studiecirklar.

Vi valde därför att pröva modellen med temamöten om bl.a. *grannsamverkan*.

Genomförande

Under vilken tid och på vilket sätt har åtgärderna genomförts?

Byavakten startade upp för två år sedan och under det första året hade vi patruller ute två till tre pass i veckan, inledningsvis mellan kl. 00-06. När det började bli svårt att hålla den nivån bestämdes att patrullerna själva, förare och medåkande, kunde avgöra passens längd. Det innebar att de ofta startade lite tidigare på kvällen, vid 21-22 tiden och slutade tidigare på natten. Efter hand har det visat sig att intresset för att delta i byavakten i stort sett avtagit helt. Det kan bero på att de deltagande inte råkat ut för några incidenter och därför tycker att det känns lite onödigt att ge sig ut. Men en viktig faktor kan också vara att man inte upplever engagemang för hela kommunen. Byavakten patrullerar huvudsakligen Leksandsnoret (centrala Leksand) Insjön och Siljansnäs. Det bör vara enklare att starta med en avgränsning till den egna byn eller bostadsområdet där man vistas större delen av sin lediga tid.

Rådet har valt att hålla en låg profil i dagsläget när det gäller att satsa på ytterligare rekrytering till byavakten. Vi avvaktar för att se om arbetet med grannsamverkan kanske ersätter byavaktens roll alternativt att man upplever att byavakten kan utgöra ett komplement till grannsamverkan som gör att vi kan få till en nystart av aktiviteten om något eller ett par år.

Grannsamverkan är den åtgärd som arbetet fokuserats mot under i första hand det senaste året efter att vi startade upp under förra våren. Under det senaste året, från hösten 2007, har vi valt att förlägga det lokala brottsförebyggande rådets möten till byar och bostadsområden. Vi började med Djura by och har därefter fortsatt med Ullvi, Tällberg och Tunsta (i Insjön). Första mötet i höst kommer att förläggas till Häradsbygden.

Vid dessa möten har vi inlett med att informera om vad grannsamverkan kan innebära och att arbetet lämpligen startas upp med trygghetsvandring. En arbetsbok har tagits fram för att utgöra ett stöd för arbetet. Den innehåller några olika modeller för grannsamverkan. Vidare finns ett material med råd, tips och checklista för trygghetsvandringar. Avslutningsvis finns en modell för hur man vid ett enda möte kan göra en digital trygghetsvandring (med stöd av bilder) arbetar fram en handlingsplan för det fortsatta arbetet.

Vilka aktörer har deltagit i projektet/verksamheten?

Det lokala brottsförebyggande rådet har haft en stor betydelse i utvecklingsarbetet genom att arbetet kontinuerligt informerats och diskuterats i rådet. De två personer som fungerat som projektledare ingår sedan tidigare i rådet tillsammans med ordförande som tillika är ordförande i kommunfullmäktige.

Vilka roller har de olika aktörerna haft och vad har de gjort?

Ordförande har tillsammans med projektledarna utgjort ett arbetsutskott som haft regelbunden kontakt, oftast via e-post men även vid behov i form av möten. Projektledarna har haft mest intensiv kontakt för att i första hand följa upp, utvärdera och utveckla metoderna under projektiden.

Hur har ansvarsfördelningen sett ut?

En projektledare har fokuserat på kontakter med byalagen och ansvarat för byavakten. Den andre projektledaren har haft huvudansvaret för kundenkäten och utvecklandet av arbetsmaterialet för grannsamverkan. Tillsammans svarade de för att ta fram grundmaterialet

till trygghetsguiden som sedan diskuterades och reviderades i rådet innan den fick sin slutliga utformning, trycktes upp och distribuerades till kommuninvånarna.

På vilket sätt har de förebyggande åtgärderna kompletterat eller samordnat den ordinarie verksamheten i kommunen/stadsdelen?

Någon formell samordning har inte skett på grund av att det brottsförebyggande arbetet organisatoriskt inte är inordnat i den kommunala verksamheten. Det är både en styrka och en svaghet. Styrkan består i rådet kunnat agera ganska självständigt utan att avvakta den politiska beslutsprocessen i arbete. Genom att rådets ordförande tillika är kommunfullmäktiges ordförande har detta kunnat fungera eftersom det på så sätt haft en politisk legitimitet. Bristen kan finnas när det gäller samordning med de kommunala verksamheterna. Vi upplever dock inte att det funnits några konflikter eftersom rådets arbete i praktiken varit ett komplement till den ordinarie kommunala verksamheten.

Även om rådet till största delen utgörs av representanter från byaråd och ideella organisationer finns kanaler in i den kommunala verksamheten, dels som redan nämnts genom ordförandens roll i kommunfullmäktige och även genom sekreterarens (en av projektledarna) roll som utvecklingssekreterare på socialkontoret där han även ingår i socialförvaltningens ledningsgrupp. Samtliga protokoll från rådet sänds till kommunens nämnder och styrelser. Ordförande lämnar årligen en skriftlig rapport från rådet arbete till kommunfullmäktige (bil. 3-4).

Kommer det förebyggande arbetet att fortsätta efter projektidens slut?

I samband med att kommunfullmäktige beslutar om budget för år 2009 i november kommer även ställning att tas till omformningen från brottsförebyggande till trygghetsskapande och rådets roll från styrande till stödjande. I dagsläget saknar rådet budgeterade kommunala medel för arbetet men det ser i dagsläget ut som att rådet kommer att beviljas medel i storleksordningen 50 000 kr per år.

Det finns inget som i dagsläget talar mot en fortsättning av det arbete som påbörjats. Vi upplever att vi nu har hittat en modell att arbeta utifrån de närmaste åren när det grannsamverkan. Under hösten kommer vi att söka former för ett fungerande nätverk mellan de byar/bostadsområden som påbörjat arbetet med grannsamverkan. Rådet kommer att fortsätta förlägga sina möten ute i byar och bostadsområden och informera om arbetet med grannsamverkan.

Trygghetsguiden kommer att revideras i slutet av året. Troligen kommer vi inte att ha resurser för att bekosta nytryckning och distribution till alla hushåll, men vi har den på vår webb-plats www.leksand.se och tycker att det är värt att hålla den aktuell med tanke på det arbete som lades ned på att ta fram den.

Har genomförandet skett i enlighet med den ursprungliga planeringen? Om inte, vilka avvikelser har skett och varför?

I första hand gäller avvikelserna att vi inte fick igång de tänkta studiecirkelarna och att samtalen om trygghet inte fått den spridning som rådet önskade.

Finns det något som skulle kunna gjorts annorlunda? Om så är fallet, på vilket sätt skulle man ha kunnat agera istället?

Vi tycker att arbetet med projektet kontinuerligt har följts upp och utvecklats. När det inte gått som förväntat har vi diskuterat hur vi skulle kunna göra istället. Resultatet av detta är bl.a. satsningen på arbetet med grannsamverkan som inte fanns med vare sig i vår ursprungliga ansökan 2005 eller i vår reviderade projektplan i början av 2007.

Är det intressant att sprida arbetsmetoden eller delar av den till andra aktörer?

Metoden med grannsamverkan är inte ny, inte heller att starta upp arbetet med trygghetsvandringar. Däremot tror vi att det vi har bidragit till metodutveckling genom de digitala trygghetsvandringar som Ullvi by var först med att praktisera samt metoden att ta fram en handlingsplan. Den senare är i och för sig inte heller ny, men vi har inte sett att den används just i detta sammanhang. En av projektledarna fick kännedom om den i samband med att kommunen genomförde en arbetsmiljöenkät och hur man arbetade med resultatet och tog fram en handlingsplan.

Arbetsmaterialet *Trygghetsskapande arbete i Leksand* (bil. 5) kommer att successivt utvecklas tillsammans med att arbetet med grannsamverkan fortsätter.

Vi tror även *Trygghetsguiden* kan vara intressant för andra kommuner. Det finns fler kommuner som har trygghetsguider med då presenterar de oftast kommunens verksamhet. Vi har lagt tonvikten på vad man själv kan göra för att förebygga att råka ut för brott eller olyckshändelse.

I flera sammanhang där man presenterar trygghetsvandringar leder de till en "kravlista" på vad andra ska göra. Vi väljer i vår modell att börja med att fundera över

- Vad kan jag själv göra för att öka tryggheten?
- Vad kan vi göra tillsammans i byn/bostadsområdet för att bli tryggare?
- Vad behöver vi för stöd av andra för att öka tryggheten?

Vi kommer att sprida våra erfarenheter vid en *Rikskonferens om lokalt trygghetsskapande arbete i Tällberg den 24-25 september*.

Effekter

Har projektet/verksamheten givit några effekter och i så fall vilka?

Vi bedömer att kommuninvånarnas intresse för trygghetsskapande arbete har ökat. Vi kan bl.a. se det genom att flera byaråd tagit initiativ att bjuda in räddningstjänsten för brandskyddsutbildningar som att bjuda in representanter från det lokala brottsförebyggande rådet för att få information om arbete med grannsamverkan och trygghetsvandringar. Hittills har vi informerat i fem byar samt Insjöns Intresseförening som företräder drygt 2.500 insjöbor.

Vi kan också se att leksandsborna efter utbildning kompletterar sitt brandskydd. Vår bedömning är att brandskyddsutbildningarna kan vara ett inlägg till ett bredare intresse för trygghetsfrågorna.

Hur har effekterna mätts och vid vilka tidpunkter har detta skett?

Trygghetsguiden

Vi tryckte upp och distribuerade 7 500 ex via Posten till permanentboende och fritidsboende. Vid sidan av har vi haft 500 ytterligare ex att dela ut vid behov vid våra möten. Den finns även tillgänglig på kommunens webb-plats www.leksand.se

Vi har fått positiva reaktioner på trygghetsguiden och har hitintills fått synpunkter från någon om att information saknas.

Trygghetsmätningen

Resultatet redovisas i bil. 6. Vår trygghetsmätning ska ses som ett komplement till den som RPS genomför vart tredje år. Vi har inte medel till att köpa ett statistiskt urval utan är hänvisade till att informera om att enkäten finns. För vår del är det främsta syftet att få leksandsborna att rapportera vad de oroar sig för och vad de faktiskt gjort för att öka sin trygghet. Dessutom visade det sig att enkäten också fungerar som verktyg för att nå nya leksandsbor som önskar engagera sig i det lokala trygghetsskapande arbetet.

Samtal om trygghet

Två skolklasser, åk 4 och åk 5, med sammanlagt 34 elever, har samtalat om trygghetsfrågor på lektionstid med utgångspunkt från ett stödmaterial som lokala brå utarbetat.

Temamöten om trygghet – grannsamverkan

Under våren 2007 genomförde vi centrala temamöten med stöd från Polisen i Mora om grannsamverkan. Efter detta har vi förlagt lokala brå:s möten ut till byar där vi inlett med att informera om grannsamverkan och trygghetsvandringar. Vi har varit ute i fem byar hittills och en av dem har byggt upp en Grannsamverkan som svara upp mot kraven för skyltning. De andra byarna har ännu inte hunnit lika långt.

Vi kommer att fortsätta med detta arbete under i alla fall det närmaste året eftersom det verkar vara ett arbetssätt där vi förmår att nå ut och intressera leksandsborna för trygghetsskapande arbete.

Byavakten.

Byavakten startade upp sommaren 2005, för tre år sedan. Nedan redovisas summariskt statistik för verksamheten:

År	Antal pass
2005	41 (halvår)
2006	76 (helår)
2007	41 (helår)
2008	10 (halvår)

Försäkringsbolag

Dalarnas Försäkringsbolag, som står för huvudparten av villa- och hemförsäkringar i Länet, har inte sett någon ökad efterfrågan på material om skadeförebyggande åtgärder. När det gäller statistik över skador och kostnader för skador är perioden för kort för att dra några slutsatser för Leksands del.

Låssmeder och larminstallatörer

Det har inte gått att få någon säker statistik över försäljning av lås och larm i Leksand. Med stöd av svaren på trygghetsenkäten förefaller inbrottskydd inte vara något område som de flesta leksandsborna prioriterar.

Räddningstjänsten.

Sedan drygt ett år tillbaka, april 2007, har räddningstjänsten genomfört brandskyddsutbildningar HOF (hem och fritid) i kommunen. Utbildningen har genomförts kvällar eller eftermiddag helg i bystugor eller motsvarande. Under år deltog 527 kommuninvånare i utbildningen. Under 2008 är motsvarande siffror fram till juni 397 kommuninvånare. Vid sidan av HOF-utbildningen har räddningstjänsten även genomfört andra utbildningar, i första hand *Grundläggande brandskydd och Hjärt- och lungräddning* riktad till arbetsplatser. Dessutom har personer utbildats *Egensotning* under 2007 och 2008. Sammanlagt 2 790 personer har deltagit i någon av räddningstjänstens utbildningar under de senaste 18 månaderna.

Försäljning av brandvarnare och brandsläckare

Vid kontakt med Clas Ohlsons butik i Insjön uppger de att försäljningen ökat i samband med att räddningstjänsten genomfört sina brandskyddsutbildningar. De kan inte se motsvarande ökning i de andra butikerna i landet.

Polisens statistik.**Anmälda brott** Brottsförebyggande rådet

	År	År	År	År	År	År
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Hela landet						
Totalt antal brott	1228192	1255335	1248743	1241843	1224958	1306324
Våldsbrott	79455	83782	86107	94205	98154	104627
Hot-, kränkings- och frihetsbrott	96302	97134	106516	110546	116235	124888
Stöld-, rån- och häleribrott	691743	673499	655994	633903	586398	580246
Bilbrott	253115	239435	226163	211985	188289	177374
Skadegörelse (inkl. mordbrand)	142259	153330	149394	149702	149874	181329

	År	År	År	År	År	År
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Dalarnas län						
Totalt antal brott	30778	32896	33208	32063	29672	31049
Våldsbrott	1935	2035	2104	2254	2403	2596
Hot-, kränkings- och frihetsbrott	2672	2644	2652	2765	2796	3161
Stöld-, rån- och häleribrott	16899	18219	18397	17341	14526	13859
Bilbrott	5572	5900	6141	5405	4272	4117
Skadegörelse (inkl. mordbrand)	3820	4041	3979	3691	3754	4390

	År	År	År	År	År	År
	2002	2003	2004	2005	2006	2007
	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal	Antal
Leksand kommun						
Totalt antal brott	920	1316	1103	1259	1010	985
Våldsbrott	72	78	82	107	105	97
Hot-, kränkings- och frihetsbrott	51	79	91	118	107	109
Stöld-, rån- och häleribrott	549	706	651	705	471	458
Bilbrott	191	242	197	233	153	127
Skadegörelse (inkl. mordbrand)	115	181	139	140	144	120

Första halvåret 2008 redovisas preliminärt 472 anmälda brott i Leksand. Om halvårssiffrorna används för en prognos för hela 2008 skulle det innebära att vi hamnar på cirka 950 anmälda brott. Det är i så fall en liten minskning i förhållande till år 2007 och den positiva trenden från år 2005 skulle fortsätta. Vi har dock en liten bit kvar innan vi kommer ner på samma nivå som år 2002, d.v.s. 920 anmälda brott.

Totalt antal brott

Här redovisas summan av alla anmälda brott för vald period och vald region. En och samma brottstyp kan i vissa fall redovisas under mer än en brottskategori. Det innebär att om alla brottskategorier väljs så blir summan av dessa brott något högre än vad som redovisas under "Totalt antal brott".

Våldsbrott

I denna brottskategori ingår mord, dråp, barnadråp och misshandel med och utan dödlig utgång, våldtäkt inklusive grov våldtäkt, grov fridskränkning, grov kvinnofridskränkning, våld mot tjänsteman samt rån inklusive grovt rån.

Hot-, kränkings- och frihetsbrott

Här ingår samtliga brott enligt BrB 4-5 kap samt hot eller förgripelse mot tjänsteman, olaga diskriminering, hets mot folkgrupp, överträdelse av besöksförbud, våldsamt motstånd, egenmäktighet med barn, utpressning och ocker.

Stöld-, rån- och häleribrott

I denna kategori ingår samtliga brott inklusive rån och grovt rån i BrB 8 kap, häleribrott BrB 9 kap 6-7 §§. Rånbroten finns också redovisade under våldsbrotten.

Bilbrott

Bilbrott är ett samlingsbegrepp för biltillgrepp, stöld ur och från motorfordon och skadegörelse på motorfordon. Märkertalet för biltillgrepp bedöms vara litet, eftersom försäkringsbolagen kräver polisanmälan.

Skadegörelse (inkl. mordbrand)

I denna kategori ingår skadegörelse (inkl grov, BrB 12 kap 1-3 §§), överkan och mordbrand (inkl grov, BrB 13 kap 1-2 §§). Skadegörelsebrott begås ofta i samband med andra brott (exempelvis tillgreppsbrott och våldsbrott) och märkertalet påverkas då av dessa andra brotts märketal.

På vilket sätt kan man veta att effekterna beror på de genomförda åtgärderna?

Det är alltid svårt att härleda orsakssamband. Särskilt svårt är det inom samhällsvetenskaperna eftersom det är svårt att skapa experimentella situationer. Ett sätt är att upprepa mätningar över tid och vi har avsikt att följa rikspolisstyrelsens trygghetsmätningar som genomförs vart tredje år för att följa utvecklingen i Leksand och jämföra den med motsvarande siffror för riket, länet och grannkommunerna och jämföra utvecklingen.

Vilka är de viktigaste lärdomarna som kan dras av arbetet?

Utarbetandet och distributionen av *Trygghetsguiden* med tonvikt på hur man själv kan förebygga risken att råka ut brott, skada eller olycka förefaller ha haft betydelse för att lägga en grund för det fortsatta trygghetsskapande arbetet genom en *ökad medvetenhet* om risker och vad man själv kan göra. Även de genomförda *trygghetsseminarierna* har säkert bidragit till den ökade medvetenheten.

Vår erfarenhet är att det är viktigt att utgå från *den lokala förankringen* och traditionen som finns i kommunens byar och att det är viktigt att stödja initiativen från kommuninvånarna.

Från det lokala brottsförebyggande rådets sida är det *viktigt att vara lyhörd* och ständigt beredd att ompröva och pröva nytt. Vi har upptäckt att *studiecirklar och samtal om trygghet* inte riktigt lockar leksandsborna. Det måste vara *lite mer konkret*, men samtidigt lämna utrymme för olika gruppers egna önskemål. Det som präglar arbetet i projektet är att vi *ständigt varit beredda att förändra*. När något inte fungerat är det inte leksandsborna det är fel på utan snarare på arbetssättet och metoderna.

Vi har också lärt oss att *förändringsarbete tar tid*. Med målsättning om en lokal förankring och lokala initiativ tar det ytterligare tid. Men det är det värt.

Det lokala brottsförebyggande rådets arbetet i Leksand präglas av idéellt arbete genom att vi inte har någon kommunal tjänsteman som har i uppdrag att arbeta med frågorna på arbetstid. Under projektiden har vi haft medel för att planera och utvärdera arbetet men projektledarna har inte haft vara sig ambition eller medel för att driva. Vi har nöjt oss med att ge tydliga ramar – det handlar om trygghetsskapande arbetet. Men – vid sidan av detta har vi lämnat stort utrymme för att leksandsborna ska kunna arbeta utifrån inspiration. Om de själva kommer fram till vad som behövs och hur det ska göras kan de genomföra arbetet genom inspiration. Om vi i projektet, eller någon annan talar om för dem vad som ska göras och hur det ska ske – då måste vi också motivera dem till det. Vi har valt att låta inspirationen vara drivkraften.

Tanke om tolerans

*Om jag tänkte som fan,
kanske tänkte hela dan
på mitt liv, och så fann
nån sorts mening som var sann,
ja, då får jag inte glömma en förbannat viktig grej:
att då gäller denna sanning bara mej.
/Tage Danielsson*